

Justis- og politidepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 201105413/ JLI Vår ref: 11/2611-7/KJKL

Oslo, 16.09.2011

HØRING - FORSLAG TIL OFFENTLIG GODKJENNINGSORDNING I RENHOLDSBRANSJEN - HØRINGSUTTALELSE FRA UDI

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til Arbeidsdepartementets høringsbrev av 7. juli i år, samt brev fra Justisdepartementet av 2. august der departementet ber UDI og Utlendingsnemnda om eventuelle innspill eller merknader. Nedenfor følger UDIs merknader til høringen.

Sakstyper som påvirkes av forslaget

UDI behandler søknader om oppholdstillatelse for arbeid i rengjøringsbransjen fra tredjelandsborgere som er tilbudt faglært stilling, eller som skal jobbe i bransjen som selvstendig næringsdrivende. I tillegg kan EØS-borgere jobbe enten som selvstendig næringsdrivende, eller ha et ansettelsesforhold i en rengjøringsbedrift. EØS-borgerne plikter i den forbindelse å registrere seg hos politiet.

Generelt

UDI vurderer ordningen som et godt tiltak. Som det fremgår både av departementets høringsbrev, og Oslo politidistrikts rapport om tvangsarbeid fra juni 2011, er renholdsbransjen innrettet slik at bruk av ulovlig arbeidskraft ikke motvirkes. UDI ser det derfor som svært positivt for å motvirke menneskehandel og sosial dumping at det nå tas grep for å regulere bransjen i større grad. Vi viser til at det legges opp til at de bedrifter som ikke er godkjente, driver ulovlig. Ordningen er på denne måten utvetydig, og bør enkelt kunne tas inn i vår søknadsbehandling. Siden registeret over godkjente bedrifter skal være offentlig tilgjengelig, vil UDI enkelt kunne foreta oppslag uten å måtte involvere forvalteren av registeret. Dette vil være tidsbesparende i søknadsbehandlingen. Vi er videre positive til forslaget til virkeområde, da en vid tolkning kan hindre omgåelser av regelverket.

Utfordring knyttet til utlendingslovgivningen

Renholdsbedrifter som ikke har godkjenning kan ikke tilby lovlig arbeid. Etter utlendingsloven § 23 første ledd er det et vilkår for tillatelse at det foreligger et konkret tilbud om arbeid. Tilsvarende vilkår gjelder for arbeidstakere fra EØS-land som ønsker å registrere seg hos politiet på bakgrunn av et ansettelsesforhold i en rengjøringsbedrift, jf loven § 112. UDI forstår forslaget slik at arbeidstilbud fra en arbeidsgiver uten godkjenning ikke vil fylle vilkårene for å gi tillatelse etter utlendingsloven. Det blir derfor en utfordring når det videre legges opp til at virksomheten skal kunne drives under søknadsprosessen. Vi kan få tilfeller hvor vi må ta stilling til søknad om

oppholdstillatelse/registrering før søknaden om godkjenning av bedriften er avgjort. Det blir derfor viktig at ordningen tar stilling til sammenhengen mellom godkjenningsordningen og utlendingsmyndighetenes behandling av søknader om tillatelse/vurdering av registrering av EØS-borgere. Videre ønsker vi vurdert muligheten for at godkjenningsmyndigheten gis adgang til å varsle utlendingsmyndighetene om bedrifter som ikke godkjennes, samt tilbakekall av tidligere godkjenning. Denne informasjonen vil ha betydning for vår saksbehandling, og slik adgang kan innarbeides i kapittel 2 i foreslått forskrift. UDI viser i denne forbindelse at Skatteetaten etter planen vil ha tilgang til status angående oppholdstillatelser innen utgangen av 2012 gjennom prosjektet eSamhandling som er en del av EFFEKT-programmet. eSamhandling danner grunnlaget også for videre utvikling for utveksling av data med andre aktører, eksempelvis Arbeidstilsynet, etter at EFFEKT-programmet er ferdig.

Problemstillingen knyttet til virksomhetens drift under godkjenningsprosessen gjelder også for selvstendig næringsdrivende. Det er etter utlendingsforskriften § 6-18 tredje ledd et vilkår for oppholdstillatelse at "*(...) det foreligger tillatelse for virksomheten i henhold til øvrig lovgivning*". For EØS-borgere som ønsker registrering på bakgrunn av selvstendig næringsvirksomhet, vil oppholdsgrunnlaget tilsvarende avhenge av godkjenningen, jf. loven § 112.

Identitetskontroll

Det framgår av kapittel 5 i høringsbrevet at arbeidsgiver plikter å sørge for nødvendig identitetskontroll av arbeidstakere før søknad om godkjenning og bestilling av ID-kort. UDI presiserer at utlendingsmyndighetene foretar kontroll og vurdering av identitet i forbindelse med søknad om oppholdstillatelse eller ved registrering etter EØS-regelverket, herunder kontroll av om framlagte identitetsdokumenter er ekte. Vi legger til grunn at arbeidstakernes kontroll av identitet i praksis vil bestå i at søker framlegger gyldig pass eller annet reisedokument med gyldig oppholdstillatelse, eventuelt sammen med oppholdskort eller registreringsbevis for EØS-borgere der det er aktuelt.

Med hilsen

Ida Børresen
direktør

Frode Mortensen
avdelingsdirektør